
Lausunto Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle lomituksen paikallisyksiköiden yhdistymiseen liittyen

KHALL 27.11.2023 § 241
598/00.04.02/2023

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (Mela) kirje Sastamalan kaupungille 16.11.2023:

”Lomituksen paikallisyksiköiden yhdistyminen

Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) ja Sastamalan kaupunki ovat solmineet 30.3.2020 toistaiseksi voimassa olevan lomituksen toimeksiantosopimuksen, jonka perusteella Sastamalan kaupunki on sitoutunut toimimaan maatalousyrittäjien lomituspäiväpalveluissa (1231/1996) sekä turkistuottajien lomituspäiväpalveluista annetussa laissa (1264/2009) tarkoitettuna paikallisyksikkönä Hämeenkyrön, Juupajoen, Lempäälän, Pirkkalan, Pälkäneen, Ruoveden, Urjalan ja Vesilahden kunnat sekä Akaan, Ikaalisten, Kangasalan, Nokian, Oriveden, Sastamalan, Tampereen, Valkeakosken, Virtain ja Ylöjärven kaupungit käsittävällä alueella 1.1.2021 alkaen.

Mela käynnisti vuonna 2020 sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa paikallisyksikkörakenteen kehittämisen, jonka tavoitteena on turvata lomituspäiväpalvelujen järjestäminen lomituksen asiakasmäärien vähentyessä kotieläintuotannon voimakkaan rakennemuutoksen seurauksena. Mela arvioi useimpien paikallisyksiköiden olevan kooltaan liian pieniä lomituspäiväpalvelujen turvaamisen, tehokkaan toiminnan ja riskienhallinnan näkökulmasta. Mela katsoi, että suurempi yksikkö antaa paremmat lähtökohdat toiminnan varajärjestelyille ja mahdollistaa tehokkaamman ja joustavamman lomittajaresurssien käytön. Melan tavoitteena oli muodostaa vähintään 40 000 lomituspäivää tuottavia paikallisyksiköitä.

Yhdistämisprosessissa paikallisyksiköiden määrä väheni vuoden 2020 40 paikallisyksiköstä nykyiseen 12 yksikköön. Paikallisyksikkörakenteen kehittämissuunnitelmassa Melan oli tarkoitus yhdistää Kankaanpään ja Sastamalan paikallisyksiköt ja esittää vastuukunnan tehtävää Sastamalan kaupungille. Kankaanpään paikallisyksikkö jätettiin kuitenkin tuolloin sosiaali- ja terveysministeriön pyynnöstä toistaiseksi ennalleen.

Paikallisyksiköiden asiakkaiden ja tuotettujen lomituspäivien määrä on jatkanut alenemistaan maatalouden rakennemuutoksen myötä. Vuonna 2023 Sastamalan paikallisyksikön järjestämien lomituspäivien määrän arvioidaan olevan noin 30 800 päivää ja Kankaanpään paikallisyksikön lomituspäivien määrän noin 10 800. Kankaanpään paikallisyksikkö on tällä hetkellä pienin Suomen kahdestatoista paikallisyksiköstä.

Mela katsoo, että Kankaanpään paikallisyksikön toiminnan volyymin ja rahoituksen väheneminen johtaa merkittävään toiminnan haavoittuvuuden ja riskien lisääntymiseen. Tämän vuoksi

Mela pitää perusteltuna jatkaa paikallisyksikön kehittämistä alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Mela on neuvotellut asiasta sosiaali- ja terveysministeriön kanssa ja ministeriö on puoltanut yhdistymissuunnitelman toteuttamisen jatkamista.

Mela tekee ratkaisun paikallisyksikkörakenteesta ja jatkavasta paikallisyksiköstä sosiaali- ja terveysministeriön antamien kriteerien perusteella: tosiasialliset alueelliset keskittymät, asiakastyytyväisyys, hyvä johtaminen, toiminnan uudistaminen ja kehittäminen sekä taloudellinen tehokkuus. Edellä mainitut kriteerit huomioon ottaen Mela suunnittelee Kankaanpään paikallisyksikön yhdistämistä Sastamalan paikallisyksikköön 1.1.2025 alkaen.

Mela tiedustelee Sastamalan kaupungin halukkuutta ottaa vastuulleen lomituspalvelujen järjestämisen nykyisen toiminta-alueensa lisäksi Kankaanpään paikallisyksikön alueella 1.1.2025 alkaen, mikäli Mela päättää irtisanoa Kankaanpään kaupungin kanssa tekemänsä toimeksiantosopimuksen päättymään vuoden 2024 loppuun. Kankaanpään paikallisyksikön alue käsittää Jämijärven, Karvian, Kihniön, Merikarvian, Pomarkun ja Siikaisten kunnat sekä Kankaanpään, Parkanon, Porin ja Ulvilan kaupungit. Pyydämme toimittamaan lausuntonne viimeistään 1.12.2023 Melaan.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos”

Sastamalan paikallisyksikkö sijoittuu kaupungin organisaatiossa tekniseen toimeen ja siten teknisen lautakunnan alaisuuteen, mutta koska tällä lomitushallinnon paikallisyksiköiden mahdollisella yhdistämisellä on laajempi vaikutus kaupungin toimintaan, lausunnon antaminen saatetaan kaupunginhallituksen päätettäväksi hallintosäännön 25 §:n perusteella.

Valmistelija	lomituspäällikkö Sakari Eerola, tekninen johtaja Kimmo Toukoniemi, hallintojohtaja Tapio Rautava
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää ilmoittaa lausuntonaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle, että Sastamalan kaupunki suhtautuu myönteisesti neuvotteluihin koskien Melan ja kaupungin välisen toimeksiantosopimuksen alueen laajentamista Kankaanpään paikallisyksiköllä. Toimeksiantosopimuksen tulee kuitenkin mahdollistaa laajentuvalla alueella riittävät resurssit (ml. hallintoraha) tehokkaille ja joustaville lomituspalveluille.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.
Lisätietoja	kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg, puh. 040 641 6735